

Stop med kun at tænke byudvikling inden for kommunegrænserne

Henrik Valeur, 2021

Et indlæg af Henrik Lyng og Jesper Langebæk, to tidligere ansatte i Københavns Kommune, viser både de gode intentioner, og hvad det er, der forhindrer en bæredygtig udvikling i København.

Man vil gerne have mere natur i byen, men byen forstås som noget, der defineres af kommunegrænser, og naturen som grønne områder, der, som brikker i et spil, kan flyttes rundt på inden for disse grænser.

Indlægget viser dog også, hvor vanskeligt det er at afgøre, hvad der er grønt – og derfor også hvor meget der er af det – ligesom en polemik mellem Socialdemokratiets politiske ordfører i København og formanden for Danmarks Naturfredningsforening i København viser, hvor forskellige opfattelser man har af, hvad naturen er.

Alle er enige om, at byen skal være grønnere. Uenigheden bunder i, at nogle ønsker, at der også skal bygges mere.

Vi kan ikke bygge os til mindre CO2

Når politikere både vil blæse og have mel i munden – både udlægge mere areal til natur og inddrage mere areal til byggeri (inden for kommunegrænsen) – kræver det gode evner til at jonglere med tallene i forvaltningen.

Det overordnede rationale for byudviklingen i Københavns Kommune er, at det reducerer CO2-udledningen, hvis vi bor tættere sammen og bruger mere kollektiv transport. Det er en god tanke, men den bliver vendt på hovedet, når man argumenterer for, at det kræver mere nybyggeri, ikke bare af flere boliger og dertilhørende institutioner og erhverv, men også mere metro, for nybyggeri er den største CO2-synder overhovedet.

Den bæredygtige løsning ville være at bo flere sammen i de eksisterende bygninger og fjerne de nuværende forureningskilder, heriblandt bilerne, som skaber store, sorte områder i byen – i mere end en forstand.

I stedet argumenterer man for, at overskudsjord og byggeaffald fra nybyggeri kan anvendes til opfyld i havet, som for eksempel den foreslåede Lynetteholm, der ikke bare skal være med til at klimasikre byen, men også skabe plads til både mere grønt og mere nybyggeri, foruden en ny ringvej til flere biler. Og sådan kan man så, i princippet, blive ved.

Det kommer der bare ikke mere natur af – man reducerer bare den del af naturen, som er knyttet til havet, mens anlægsarbejdet vil skabe en masse forurening og ødelægge naturen andre steder.

Den bæredygtige løsning ville være at gøre byen lettere og mere flydende ved at fjerne byggerier, så der bliver plads til mere natur, og gradvist at lade byen flytte længere væk fra havet.

Byggeri i stedet for landbrug

Kommunens folk, Lyng og Langebæk, fastholder dog, at det er bedre at bygge inden for kommunens grænser end udenfor, fordi det »erfaringsmæssigt« giver et mindre CO₂-aftryk, og mindre vild natur går tabt.

Men hvor kommer denne erfaring fra?

Studier tyder i hvert fald på, at indbyggerne i tæt bebyggede byer har et (endnu) højere CO₂-aftryk end de, der bor i mindre tætbyggede områder, fordi de har et (endnu) højere forbrug.

Når der bygges uden for de tætte byområder, sker det ofte på landbrugsarealer, som er decideret naturødelæggende, og hvor nye bebyggelser faktisk kan skabe bedre betingelser for naturen, også fordi flere og flere af dem er økologisk orienterede fællesskaber – hvilket de jo i princippet også kunne være i byerne.

Drop lommeregneren og lomme filosofien

I stedet for at sidde med en lommeregner i hånden og ens egen lille lomme filosofi i hovedet kunne man også gå ud og spørge københavnernes, om de synes, det er fint at

fjerne endnu mere natur?

Man kunne også spørge nogen med forstand på naturen, sådan som Danmarks Naturfredningsforening har gjort, hvad det vil betyde, hvis man bygger mere på Amager Fælled.

Hvis vi i den rige del af verden vil reducere vores CO₂-aftryk – uden at jonglere alt for meget med tallene – bliver vi nødt til at tænke byer og byudvikling på en anden måde. For eksempel som noget, der ikke defineres af en tilfældig kommunegrænse.

At tænke regionalt er at tænke i åbne, naturlige og kulturelle sammenhænge frem for i lukkede, administrative afgrænsninger, som Patrick Geddes, den banebrydende skotske biolog og byplanlægger, forklarede det – for hundrede år siden!

Denne artikel har været publiceret som debatindlæg i Politikenbyrum, 5 maj 2021.

This article may be copied or reprinted for noncommercial purposes as long as proper citation standards are observed (author, title, date).